

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 17-09-54420 סטולר נ' עובדיה

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק

התובע: אורי סטולר

נגד

הנתבע: עובדיה לווייה

פסק דין

לפניי תביעה על סך 1,000 ₪ הנוגעת להפרת סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982.

העובדות הדרושות לעניין וטענות הצדדים

1. לטענת התובע, רכש ביום 4.11.2016 סיר בישול מהנתבע, בעל חנות וירטואלית בשם "E-MOR". בסיומה של הרכישה, שבוצעה באמצעות המרשתת, הורה התובע מפורשות: "לא להוסיף את פרטיי לשום רשימה כלשהי בבקשה לא פרסומית ולא אחרת". על אף האמור, ביום 19.9.2017 נשלחה אליו הודעת דוא"ל מהנתבע, המאחלת: "שנה טובה ומתוקה לכל לקוחותינו ולכל בית ישראל", ומציינת, בסופה, כי "לאחרונה הוספנו מוצרים ומבצעים חדשים משלל תחומים – מוזמנים לקפוץ לבקר":. התובע עתר לפיצוי מכוח החוק בסך של 1,000 ₪, בצירוף הוצאותיו.

2. לטענת הנתבע, בסמוך מאוד לפניית התובע לעסק, לשם קבלת פיצוי, התנצל בן הנתבע, הסביר, כי כל כוונתו הייתה לאחל שנה טובה לכלל לקוחות העסק, ואף הציע פיצוי כספי לשם סיום המחלוקת. אלא שהתובע הערים קשיים בכל הנוגע לאופן ההתקשרות, ועל כן לא נמשכה. הנתבע הביע התנצלותו, טען כי מדובר בטעות, וכי יפעל בעתיד, "ככל שביכולתו" למניעת תקלות נוספות. עוד ציין הנתבע כי רשימת הדיוור מנוהלת באופן ידני וכוללת את לקוחות העסק בלבד – להבדיל מרשימת תפוצה שנרכשה מאחרים. כן הוסיף, כי התובע תבע בעבר בעילות דומות מספר בתי עסק.

3. במהלך הדיון שבו הצדדים על טענותיהם. בהסכמת הצדדים יוצג הנתבע על ידי בנו, אשר היה אחראי בפועל על שליחת המסר מושא התביעה.

התובע ציין כי הצדדים הגיעו להבנות לגבי גובה הסכום שיתקבל כפיצוי, ואולם הנתבע לא היה מוכן להתחייב כי לא יפיץ הודעות שלא בהתאם להוראות החוק בעתיד ועל כן לא הגיעו הצדדים לכלל הסכמות.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 17-09-54420 סטולר נ' עובדיה

בן הנתבע ציין, כי לא הסכים לדרישתו הנוספת של התובע להתחייבות עתידית, לאחר שנועץ עם אחרים והבין, כי עצם מתן הפיצוי מסיים את ההליך. הבן הציג במהלך הדיון הודעה שגרתית המופנה ללקוחות העסק והדגים את אופן ההסרה מרשימת התפוצה. עוד ציין, כי די בעצם קיומו של ההליך המשפטי לשם השגת הרתעה, ועל כן אין תכלית בפסיקת פיצוי.

דיון והכרעה

השאלה במחלוקת

4. הצדדים אינם חלוקים כי המסר הכלול בהודעה מושא המחלוקת הינו דבר פרסומת וכי התובע ביקש מלכתחילה שלא לקבל הודעות מסוג זה. השאלה היחידה אפוא שנתרה במחלוקת היא האם זכאי התובע לפיצוי, ללא הוכחת נזק, בשל שליחת המסר מושא התביעה.

5. דין התביעה להידחות.

משלוח ההודעה – בטעות יסוד

6. הוכח, במידה הנדרשת, כי דיוורה של ההודעה נעשה עקב טעות, שאינה שגרתית אצל בית העסק, אשר, ככלל, מקפיד לקיים הוראות החוק במלואן.

7. אני מקבלת את גרסת בן הנתבע לפיה נשלחה ההודעה לכלל לקוחות העסק, במטרה לאחל "חג שמח" והתובע נכלל ברשימת ההפצה בטעות (סעיף 5 לכתב ההגנה). עד זה הותר רושם חיובי ביותר, ניכר כי עדותו היתה כנה ואמינה והתרשמתי כי מתייחס ברצינות ובאחריות לחובותיו מכוח החוק. לשאלתי, מסר הבן כי הוראות החוק מוכרות לו עוד טרם התביעה, וכי מיד עם קבלת ההודעה מהתובע, הבין כי טעה וניסה לפעול לשם סיום המחלוקת בדרכי שלום עוד טרם הגשת התביעה.

8. לכך יש להוסיף, כי חלפו כעשרה חודשים בין מסירת פרטי התובע לנתבע לבין משלוח ההודעה, דבר המצביע אף הוא על כיבוד דרישת התובע שלא להפנות אליו מסרים פרסומיים.

9. תוצאות הבדיקות שנערכו במהלך הדיון מחזקות אף הן משמעותית את גרסת הבן בנוגע למילוי העסק אחר הוראות החוק. בירור שנערך העלה כי לא הוגשה כנגד הנתבע כל תביעה אחרת נוספת, אף לא בעניין שונה, שאינו נוגע להפרת הוראות החוק. זאת ועוד – בן הנתבע הציג לפניי את אופן הרישום לאתר הנתבע, והודעה אחרת, אשר שוגרה לכלל הלקוחות. ניתן היה להיווכח כי ההודעה כוללת את כל הפרטים המנויים בסעיף 30א(ה) לחוק: היותה דבר פרסומת; שם המפרסם ודרכי יצירת קשר עימו; אפשרות להסרה באותה הדרך בה נשלח דבר הפרסומת. מצבור הנתונים שלהלן: התרשמותי החיובית מהבן, האמון על קשרי הלקוחות והקפדת הנתבע – עסק הפועל למעלה

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 17-09-54420 סטולר נ' עובדיה

מעשור - על הכללים הנדרשים הן בנוגע לאופן הרישום מלכתחילה, הן בנוגע לנוסח דבר הפרסומת, כמון גם העדרן של תביעות נוספות, מחזקת המסקנה כי משלוח דבר הפרסומת לתובע מקורו בטעות, שאינה שכיחה.

פיצוי על פי החוק – אינו חובה ומסור לשיקול דעתו של בית המשפט

10. גם אם נצא מתוך נקודת הנחה, כי לא נסתרה החזקה הקבועה בסעיף 30א(י)(5) לחוק, חזקה לפיה מפרסם ששיגר דבר פרסומת בניגוד להוראות החוק, עשה זאת ביודעין, אין התובע זכאי לפיצוי.

11. סעיף 30א(י)(1) קובע כי בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי בסכום שלא יעלה על 1,000 ₪, בשל כל דבר פרסומת שנשלח בניגוד להוראות החוק. רשאי ולא חייב. בעניין **בוקובזה** ציינתי: "הטלת פיצוי ממילא מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט ואין חובה להטילו ... ככל שבית המשפט סבור כי הטלת פיצוי אינה מקדמת את תכלית החוק, רשאי הוא שלא לפסוק (ת"ק (ת"א) 26210-04-16 **בוקובזה ואח' נ' מנקס אונליין טריידינג בע"מ** (30.4.2017). ערעור על פסק דיני זה – נדחה רת"ק (מחוזי ת"א) 31506-05-17 **ארד נ' מנקס אונליין טריידינג בע"מ ואח'** (23.7.2017). בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון טרם נדונה (רע"א 7064/17 ארד נ' מנקס אונליין טריידינג בע"מ)). ראו גם פסק דיני בת"ק (תביעות קטנות ת"א) **פרידמן נ' דוקס** (21.12.2016); בקשת רשות ערעור על פסק הדין – נדחתה (רת"ק (ת"א) 63709-12-16 **פרידמן נ' דוקס** (1.1.2017); רת"ק (ת"א) 43995-11-16 **צויק נ' לאומי קארד בע"מ** (20.11.2016).

בחינת השיקולים בקביעת גובה הפיצוי

12. במסגרת בחינת השאלה האם כלל ראוי לפסוק פיצוי לנמען שהגיש תביעתו, ניתן להסתייע בשיקולים שמנה המחוקק הנוגעים לקביעת גובה הפיצוי. בגדרי סעיף 30א(י)(3) לחוק צוינו מספר נתונים: אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו; עידוד הנמען למימוש זכויותיו והיקף ההפרה. בעניין **חזני** הבהיר בית המשפט העליון כי: "מטרת הפיצוי אינה להשיב את מצבו של התובע לקדמותו (שהרי אין להתחשב בשיעור הנזק שנגרם לו), כי אם לאכוף את החוק, להרתיע את הנתבע ולתמרץ הגשת תביעות יעילות" (רע"א 1954/2015 **חזני נ' הנגבי** (4.8.2014), פסקה 9). בחינת נתונים אלה, כל נתון כשלעצמו ובמצטבר לאחרים, מובילה למסקנה כי אינם מתקיימים במכלול נסיבות העניין.

אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו

13. הוכח, במידה הנדרשת ואף מעבר לכך, כי הנתבע, אף מבלי להידרש להליך המשפטי, מקיים את הוראות החוק כלשונו. הרתעה אינה נדרשת מקום בו ממלא המדוור, ממילא, ומרצונו שלו, אחר דרישות החוק. מסקנה זו נגזרת, כפי שצוין לעיל, מהתרשמותי החיובית מבן הנתבע; הקפדת העסק על קיום הוראות החוק, הן בנוגע לאופן הרישום, הן בנוגע לדרך ניסוח המסר והעדר כל תביעות קודמות. בהקשר זה לא למיותר לציין כי הוצע פיצוי כספי לתובע עוד טרם הגשת התביעה.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 17-09-54420 סטולר נ' עובדיה

עידוד הנמען למימוש זכויותיו

14. נוכח ההנחה, כי בהעדרו של נזק לא יטרח ציבור הנמענים בהגשת תובענה, נקבע בחוק תמריץ כספי בלתי מבוטל לשם עידודה של אכיפה פרטית ואזרחית (ראו עניין חזני שלעיל) עניין מנקס, פסקאות 121-122). הנמען, שבחר לתבוע, פועל בשמו של אינטרס ציבורי, ומקום בו נמצא כי תביעתו מקדמת את מטרות החוק, זכאי הוא לפיצוי עבור תרומתו למיגור תופעת ה"ספאם".

15. אלא שתפקיד מעין ציבורי זה יש למלא באחריות ובתבונה, ובעיקר – בהגינות: "גם לשם השגתה של תכלית מוצדקת יש לפעול באופן הגון; וכמאמר הדרשה המיוחסת לרבי מקוצק על הפסוק "צדק צדק תרדוף" (דברים ט"ז 20): "צדק צדק – מכאן שגם את הצדק יש לרדוף בצדק" (ת"ק (חד"י) 17-03-42711 זיסו נ' המרכז הישראלי ל.ע. ברשת בע"מ (19.8.2017)).

16. לתובע, אשר העיד על עצמו כי עושה ככל שביכולתו על מנת להילחם בתופעת שיגור הודעות ה"ספאם", הוצע פיצוי כספי, בן הנתבע פנה אליו וביקש להתנצל, אך התובע לא הסתפק בכך. בהתחשב בחרטה שהובעה באופן מיידי, בנכונות לתשלום פיצוי כספי, ברושם החיובי שהותירה התנהלות העסק ובן הנתבע, הגשת תביעה בגין הודעה אחת אינה בגדר תביעה יעילה שיש לעודדה. ודוק: בנסיבות מסוימות גם תובענה שעילתה משלוח הודעה אחת עשויה להיחשב כתביעה הראויה לפיצוי. למשל – מקום בו אין המדובר לוקח אחריות על מעשיו או כאשר מדובר בהודעה אחת הנשלחת למספר נמענים. אלא שלא זה המקרה דנן.

17. עוד יש לציין, כי התובע בחר שלא לציין במסגרת כתב התביעה כי הוצע לו פיצוי, וכי הנתבע התנצל בפניו. יש לצפות מתובע מכוח החוק, על תפקידו המיוחד, תובע שלא ניזוק ואמור לפעול לקידום האינטרס הציבורי במיגור התופעה, לשקף במסגרת טענותיו, מיידית, את כל העובדות הרלבנטיות. דרישת התובע מהנתבע להתחייב לקיים בעתיד את הוראות החוק חורגת מגדרי הסכסוך המשפטי הקונקרטי, באשר הסברו של בן הנתבע בנוגע לסירובו להיענות לדרישתו של התובע מקובל עלי לחלוטין.

היקף ההפרה

18. על אף העובדה כי נשלח מסר פרסומי לתובע, אשר הבהיר מראש כי אינו מעוניין בקבלת משלוח דברי פרסומת, היקף ההפרה מצוי ברף הנמוך ביותר. מדובר בהודעה אחת בלבד, מסר פרסומי מרוכך ובלתי מפורט, שנלווה להודעת שנה טובה, וזאת אף אם נניח כי נועדה למטרת "שימור לקוחות". ההודעה נשלחה בטעות, חודשים רבים לאחר מסירת פרטי התובע לנתבע, ועמדה בכל תנאי החוק. לא למיותר לציין כי המסר הפרסומי עצמו נכתב באותיות "טל ומטר", דפוס קטן משמעותית מאיחולי הברכות לרגל החג.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 17-09-54420 סטולר נ' עובדיה

סיכומם של דברים

19. אין המדובר בתובענה יעילה שראוי לעודדה בדרך של פסיקת פיצוי לתובע. הקדשת משאבים שיפוטיים לבירור תובענה שעילתה הודעה אחת בלבד, משהוצע מלכתחילה פיצוי בן כמה מאות שקלים, אינה מידתית או ראויה.

20. בעיקר, יש ליתן הדעת להתנהלותו החיובית של הנתבע ולא-הצורך בהרתעתו. אכן, ככלל, יש לעודד תביעות יעילות, שונות מתובענה זו, בדרך של פסיקת פיצוי על מנת לקדם אכיפת החוק. אלא שבמקרים המתאימים דווקא אי פסיקתו של פיצוי מקום בו הוכיח המדוור כי פועל הוא בהלימה לדרישות המחוקק, תוביל לקידום אכיפה יעילה יותר מאשר פסיקתו מקום בו אינו נדרש כלל לשם הרתעה.

21. נוכח כל האמור לעיל, אין במתן פיצוי לתובע במקרה זה על מנת להגשים ולו אחת ממטרות החוק. לפיכך, התביעה נדחית.

22. נוכח העובדה כי אכן נשלח דבר דואר שלא על פי הוראות החוק, אף כי בשגגה, ולאור התרשמותי כי התובע אכן פועל בניסיון למגר תופעת ה"ספאם", לפני משורת הדין, יישא כל צד בהוצאותיו. יחד עם זאת, לא למיותר לציין, כי במקרים המתאימים עשוי תובע שהגיש תביעה בלתי יעילה, שאינה הולמת את מטרות החוק, ואין לעודדה, להיות מחויב בהוצאות, וזאת גם אם יתברר כי אכן הגיע לידי מסר פרסומי שנשלח בניגוד לדין.

23. ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 15 יום ממועד קבלת פסק הדין בידי הצדדים.

24. המזכירות תעביר את פסק הדין לצדדים בדואר רשום.

ניתן היום, א' סיוון תשע"ח, 15 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

שלומית בן יצחק, שופטת

